

**PROGRAM PROFILAKTYKI
GIMNAZJUM SPOŁECZNEGO
W WYSZYNI**

WYSZYNA 2016

CEL WYCHOWANIA:

Wszechstronnie wychowany człowiek

CEL PROFILAKTYKI:

Wspomaganie wychowania i kompensowanie jego niedostatków

WSTĘP

Szkoła jest instytucją, która ma bezpośredni wpływ na rozwój psychofizyczny dziecka, dlatego też powinna realizować wychowanie zdrowotne, profilaktyczne, które stanowi integralną część wychowania ogólnego. Kształtowanie u młodzieży prawidłowych postaw i zachowań zdrowotnych, wyrobienie aktywnego stosunku do zdrowia własnego i zdrowia innych oraz wyrabianie umiejętności rozpoznawania i zapobiegania uzależnieniom to podstawowy cel wychowania zdrowotnego.

Szkoła ma na celu ukierunkowanie wychowania na:

- a) wspomaganie ucznia w radzeniu sobie z trudnościami, jakie zagrażają prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu,
- b) ograniczanie i likwidowanie czynników ryzyka (jednostkowych, rodzinnych, rówieśniczych, szkolnych, środowiskowych), które zaburzają prawidłowy rozwój ucznia i dezorganizują jego zdrowy styl życia,
- c) inicjowanie i wspomaganie czynników chroniących (jednostkowych, rodzinnych, rówieśniczych, szkolnych, środowiskowych), które sprzyjają prawidłowemu rozwojowi ucznia i jego zdrowemu życiu.

Szkoła projektuje kompleksowe działania profilaktyczne, planuje i projektuje profilaktykę w odpowiedzi na potrzeby swojego środowiska.

MISJA SZKOŁY

Gimnazjum Społeczne w Wyszynie „Szkoła wszechstronnego rozwoju”:

- a) Kieruje swoje działania w stronę najważniejszego podmiotu, jakim jest w szkole uczeń,
- b) Kieruje się zasadą, że wszyscy członkowie społeczności szkolnej, uczniowie, rodzice, nauczyciele, pracownicy obsługi i administracji, i na dyrektorze kończąc, są w pełni wolnymi LUDŹMI, godnymi szacunku i zrozumienia, przy czym każdy członek społeczności szkolnej jest odpowiedzialny poprzez swoją pracę i zachowanie za swój osobisty rozwój, a także za jakość pracy i wizerunek szkoły – wspólnoty, do której wstąpi. Pojawiające się konflikty rozstrzygane są na drodze rozmów i negocjacji,

- c) Pozwala zdobywać wiedzę i umiejętności nie poprzez gromadzenie niezliczonej ilości informacji, ale przez tworzenie holistycznego obrazu świata i rozumienie praw nim rządzących, w celu wybierania najbardziej trafnych sposobów reagowania na niego i zdobywania umiejętności odpowiedzialnego i twórczego kształtowania życia w przyszłości,
- d) Umożliwia uczniom rozpoznanie i maksymalny rozwój swoich zdolności oparty m. in. na świadomości celów wytycznych przez ministrów edukacji krajów Unii Europejskiej, zgodnie z którymi edukacja w Europie ma osiągnąć najwyższy poziom i będzie uznawana za wzór dla całego świata,
- e) Tworzy w uczniach świadomość, że współczesny rozwój cywilizacji niesie za sobą konieczność nabycia umiejętności samokształcenia oraz konieczność uczenia się przez całe życie,
- f) Mając na uwadze integrację współczesnego świata, a Europy w szczególności, szkoła kładzie szczególny nacisk na naukę języków obcych oraz informatykę, nie zapominając o potrzebie zdobywania wiedzy przedmiotowej, która zgodnie ze strategicznym celem rozwoju UE ma być podstawą najbardziej konkrecyjnej i dynamicznej gospodarki świata,
- g) Pozwala zdobyć wiedzę i umiejętności przygotowujące uczniów do dalszego etapu kształcenia,
- h) Wykorzystuje w procesie uczenia się i nauczania najnowsze zdobycze psychologii, pedagogiki innych nauk wspomagających te procesy,
- i) Obowiązujący w szkole system oceniania stymuluje rozwój ucznia, kładąc nacisk na motywacyjną i wspierającą rolę ocen,
- j) Stwarza nauczycielom warunki, aby byli cenionymi, dobrze opłacanymi specjalistami, stale podnoszącymi swoje kompetencje, dzięki czemu szkoła staje się „wspólnotą uczącą się” ustawicznie.

WIZJA SZKOŁY

Gimnazjum Społeczne w Wyszynie „Szkoła wszechstronnego rozwoju”

Pomaga:

rozwijać własną osobowość,

aby znaleźć swoje miejsce w otaczającym nas świecie,

być wrażliwym na dobro, piękno i prawdę,

być człowiekiem realizującym swoje marzenia

i pomagać potrzebującym i skrzywdzonym.

Diagnoza sytuacji problemowej:

Diagnoza została przeprowadzona na podstawie analizy ankiet, obserwacji, wniosków z wywiadów i rozmów oraz monitoringu spraw wychowawczo - opiekuńczych.

ANALIZA I WNIOSKI Z PRZEPROWADZONYCH ANKIET ZOSTAŁY OMÓWIONE NA RADACH PEDAGOGICZNYCH ORAZ W ZESPOŁACH: PRZEDMIOTOWYCH, NAUCZYCIELI UCZĄCYCH W POSZCZEGÓLNYCH KLASACH I WYCHOWAWCZYM. WSZYSTKIE WNIOSKI ZNAJDUJĄ SIĘ W PROTOKOLARZU RP.

Na tej podstawie wyodrębniono następujące zagrożenia:

1. przemoc jako często stosowany przez młodzież sposób reagowania na sytuacje konfliktowe,
2. niewykształcona postawa prozdrowotna u młodzieży,
3. poczucie niepełnej kompetencji wychowawczej rodziców w obliczu wieku adolescencji dzieci oraz zagrożeń społecznych.

1.Faza wstępnej identyfikacji:

- identyfikacja objawów** (wizja zdrowego funkcjonowania prawidłowo rozwijającego się człowieka),
- werbalizacja problemu** (nazwanie problemu, który będzie możliwy do rozwiązania dzięki działaniom profilaktycznym),
- **teoretyczna perspektywa rozumienia problemu** (wyjaśnienie obserwowanej dysfunkcji i określenie możliwości działania).

2.Faza diagnozy:

- **identyfikacja populacji badawczej** (Kogo należy objąć badaniami? Jak liczna powinna być to grupa? Czy uzyskane dane będą wiarygodne i wystarczające?)
- dobór narzędzi diagnostycznych** (na podst. dokumentacji szkolnej , danych organizacji działających na rzecz dzieci i młodzieży, badań psychologicznych czy pedagogicznych, informacje z ocen , informacje pochodzące z konkretnych działań)
- metody badawcze** (obserwacja, eksperyment, analiza dokumentacji, analiza wytworów działań, wywiad, ankieta, kwestionariusz, testy psychologiczne, socjometria)
- **realizacja procedury diagnostycznej- przeprowadzenie badań**
- **analiza wyników badań poddana analizom statystycznym, uzupełniona graficznymi ilustracjami,**
- **zalecenia do szkolnego programu profilaktyki sformułowane na podstawie analizy wyników badań**
- **werbalizacja zaleceń do szkolnego programu profilaktyki**
- **wyciąganie wniosków w postaci zaleceń**

3.Faza konceptualizacji programu - ostateczne sformułowanie istoty szkolnego programu profilaktyki:

- określenie pożądanego celu szkolnego programu profilaktyki** (po zrealizowaniu działań profilaktycznych)
- określenie zadań szkolnego programu profilaktyki** (podział ról)
- określenie struktury i treści szkolnego programu profilaktyki** (odbiorcy programu, czas, rodzaj zastosowanych strategii)
- określenie sposobu realizacji szkolnego programu profilaktyki** (stworzenie harmonogramu działań)
- **określenie strategii ewaluacyjnej szkolnego programu profilaktyki** (ewaluacja wewnętrzna, zewnętrzna lub mieszana)

ZADANIA	SPOSÓB REALIZACJI	REALIZATORZY
<u>CEL 1: WIEDZA O ZDROWYM STYLU ŻYCIA I ŚWIADOME PODEJMOWANIE DECYZJI O NIM</u>		
1. Odżywianie	<ul style="list-style-type: none"> - poprawienie zasad prawidłowego żywienia <ul style="list-style-type: none"> • program edukacyjny „Żyj smacznie i zdrowo” - kształtowaniem prozdrowotnych nawyków poprzez promocję zbilansowanej diety - poprawa sposobu żywienia ludności i jakości zdrowotnej żywności - odczytywanie GDA - obliczanie BMI - zwiększenie aktywności fizycznej ludności: <ul style="list-style-type: none"> • udział w projekcie edukacyjnym „Rodzino, trzymaj formę” • udział w programie „Bądźmy zdrowi – wiemy, więc działamy” • udział uczniów w szkoleniu na Młodzieżowych Liderów Zdrowia 	<ul style="list-style-type: none"> - nauczyciel biologii, - nauczyciel wychowania do życia w rodzinie - wychowawcy klas - koordynatorzy programów
2. Aktywność ruchowa		
3. Higiena osobista i ogólna. Troska o własne ciało		
4. Hartowanie, sen i wypoczynek		
5. Świadomość ekologiczna		
6. Edukacja konsumenta		

<u>CEL 2: BEZPIECZEŃSTWO I PIERWSZA POMOC</u>		
1. Wiedza i umiejętność postępowania w stanach nagłych zagrożeń zdrowia i życia.	<ul style="list-style-type: none"> - zasady pierwszej pomocy przedlekarskiej - objawy cukrzycy, SEPSY <ul style="list-style-type: none"> • udział w programie „Pierwszy dzwonek” - przypomnienie numerów alarmowych 	<ul style="list-style-type: none"> - nauczyciel edukacji dla bezpieczeństwa - nauczyciel wychowania do życia w rodzinie
2. Umiejętność korzystania z instytucji i organizacji, które udzielają pomocy w sytuacjach zagrożeń.		
<u>CEL 3: WIEDZA O CHOROBYCH I DYSFUNKCJACH</u>		
1. Zapobieganie i ograniczenie skutków schorzeń układu kostno-stawowego	<ul style="list-style-type: none"> - propagowanie zdrowego stylu życia - znaczenie rehabilitacji/zajęć korekcyjnych - popularyzowanie wiedzy o roli aktywności fizycznej 	<ul style="list-style-type: none"> - nauczyciel biologii, - nauczyciel wychowania fizycznego - wychowawcy klas
2. Zapobieganie chorobom sercowo-naczyniowym	<ul style="list-style-type: none"> - poprawienie zasad prawidłowego żywienia - kształtowaniem prozdrowotnych nawyków poprzez promocję zbilansowanej diety - poprawa sposobu żywienia ludności i jakości 	<ul style="list-style-type: none"> - nauczyciel biologii - nauczyciel wychowania fizycznego

	<p>zdrowotnej żywności</p> <ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie aktywności fizycznej ludności 	- wychowawcy klas
3. Zapobieganie chorobom zakaźnym i zakażeniom	<ul style="list-style-type: none"> - zapobieganie HIV/AIDS - udział w Krajowym Programie Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV <ul style="list-style-type: none"> • organizacja obchodów Światowego Dnia AIDS (1 grudnia) • organizacja obchodów Dnia Pamięci o Zmarłych na AIDS (3 niedziela maja) • akcja informacyjna z okazji walentynek: „Bezpieczne walentynki” (14 lutego) <ul style="list-style-type: none"> ➤ pogadanki ➤ gazetka tematyczna ➤ szkolny konkurs wiedzy o AIDS i HIV ➤ przedstawienie profilaktyczne - zapobieganie grypie, meningokokom <ul style="list-style-type: none"> • prelekcje o grypie, gazetka tematyczna, • udział w programie „ Pierwszy dzwonek” - zapobieganie wszawicy, świerzbowi - profilaktyka próchnicy zębów i chorób przyzębia 	<ul style="list-style-type: none"> - koordynator programu - nauczyciel wychowania do życia w rodzinie
4. Zapobieganie chorobom nowotworowym	<ul style="list-style-type: none"> - zapobieganie rakowi szyjki macicy - zapobieganie rakowi piersi 	- nauczyciel biologii
5. Zapobieganie częstości urazów powstałych w wyniku wypadków drogowych	<ul style="list-style-type: none"> - propagowanie zasad bezpiecznego poruszania się, przestrzeganie przed niebezpieczeństwami, których uczeń może nie przewidzieć 	<ul style="list-style-type: none"> - nauczyciel edukacji dla bezpieczeństwa - wszyscy nauczyciele
6. Zapobieganie zaburzeniom psychicznym	<ul style="list-style-type: none"> - promowanie zdrowia psychicznego poprzez dostarczanie wiedzy i umiejętności do prawidłowego psychospołecznego rozwoju dzieci młodzieży; kształtowanie zachowań korzystnych dla zdrowia psychicznego 	<ul style="list-style-type: none"> - nauczyciel wychowania do życia w rodzinie - nauczyciel biologii

		- pedagog
7. Organizacja obchodów Światowego Dnia Zdrowia	- działania związane z hasłem Światowej Organizacji Zdrowia: <ul style="list-style-type: none"> • prelekcja tematyczna • gazetka tematyczna 	- nauczyciel biologii
8. Zachowanie się osoby chorującej, zachowanie się wobec osoby chorej ostro i przewlekle oraz niepełnosprawnej.	- pogadanki	- nauczyciel wychowania do życia w rodzinie - wychowawcy klas - pedagog - wszyscy nauczyciele
9. Choroby związane ze szkodliwością cywilizacji.	- pogadanki	- nauczyciel wychowania do życia w rodzinie - nauczyciel biologii
<u>CEL 4: UMIEJĘTNOŚĆ JEDNOCZENIA ŚRODOWISKA WOKÓŁ SPRAW ZWIĄZANYCH ZE ZDROWIEM</u>		

<p>1. Pozyskiwanie rodziny dla prowadzenia zdrowego stylu życia</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prelekcje dla rodziców - informacje na stronie szkoły - udział w akademiach prozdrowotnych 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy klas - nauczyciel wychowania do życia w rodzinie - pedagog
<p>2. Aktywizowanie środowiska szkolnego</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wywiad z lekarzem - lekcje z pielęgniarką 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy klas - dyrektor - nauczyciel wychowania do życia w rodzinie - pedagog
<p>3. Aktywizowanie środowiska lokalnego</p>		

CEL 5: KSZTAŁTOWANIE ŚWIADOMOŚCI NEGATYWNEGO DZIAŁANIA ŚRODKÓW PSYCHOAKTYWNYCH

<p>1. Zapobieganie paleniu tytoniu</p>	<ul style="list-style-type: none">- udział w Programie Ograniczenia Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu- udział programie profilaktyki palenia tytoniu „Znajdź Właściwe Rozwiązanie”<ul style="list-style-type: none">• organizacja obchodów Światowego Dnia bez Tytoniu (31 maja)• przeprowadzenie akcji: „Rzuć Palenie Razem z Nami” (trzeci czwartek listopada)<ul style="list-style-type: none">➤ pogadanki na temat szkodliwości palenia tytoniu na lekcjach wychowawczych i wychowaniu do życia w rodzinie➤ filmy edukacyjne➤ gazetki tematyczne➤ wzmacnianie w uczniach umiejętności odmawiania – warsztaty asertywności• warsztaty profilaktyczne dla uczniów: UZALEŻNIENIOM STOP• akcja plakatowa: UZALEŻNIENIOM STOP• pedagogizacja rodziców z udziałem zaproszonych specjalistów (np. lekarza, pielęgniarki, psychologa)- w przypadku stwierdzenia palenia papierosów na terenie szkoły szybka interwencja i natychmiastowe powiadomienie rodziców lub prawnych opiekunów (według odpowiednich strategii postępowania)- kontrola boiska, toalet, okolic szkoły	<ul style="list-style-type: none">- dyrektor- koordynator programu- wychowawcy klas- nauczyciel wychowania do życia w rodzinie- pedagog- wszyscy nauczyciele
<p>2. Zapobieganie uzależnieniom od środków psychoaktywnych: narkotyków, dopalaczy, alkoholu</p>	<ul style="list-style-type: none">- „udział w projekcie edukacyjnym „Wiem - nie biorę! Jestem bezpieczny”- realizacja na lekcjach programu profilaktycznego autorstwa K. Wojcieszka zatytułowanego „Smak życia – czyli debata o dopalaczach”- wykorzystywanie materiałów edukacyjnych proponowanych przez Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii „Narkotyki? Na co mi to!” i program Komendy Głównej Policji „Profilaktyka a Ty”<ul style="list-style-type: none">• pogadanki na temat szkodliwości zażywania środków psychoaktywnych na lekcjach wychowawczych i wychowaniu do życia w rodzinie dla uczniów i wywiadówkach dla rodziców• filmy edukacyjne	<ul style="list-style-type: none">- dyrektor- wychowawcy klas- nauczyciel wychowania do życia w rodzinie- pedagog- wszyscy nauczyciele

	<ul style="list-style-type: none"> • gazetki tematyczne • przedstawienie profilaktyczne lub heppening • ulotki tematyczne • warsztaty profilaktyczne dla uczniów: UZALEŻNIENIOM STOP • akcja plakatowa: UZALEŻNIENIOM STOP <ul style="list-style-type: none"> - wzmacnianie w uczniach umiejętności odmawiania – warsztaty asertywności - spotkania dla uczniów, nauczycieli i rodziców (pedagogizacja rodziców) z udziałem zaproszonych specjalistów (np. prawnika, policjanta, lekarza, pielęgniarki, psychologa, pracownika ośrodka terapii uzależnień) na temat środków psychoaktywnych - w przypadku stwierdzenia posiadania lub używania środków psychoaktywnych szybka interwencja i natychmiastowe powiadomienie rodziców lub prawnych opiekunów (według odpowiednich strategii postępowania) - kontrola boiska, toalet, okolic szkoły 	
<p><u>CEL 6:</u> KSZTAŁTOWANIE POSTAW AKCEPTOWANYCH SPOŁECZNIE</p>		
<p>1. Promowanie postaw akceptowanych społecznie</p>	<ul style="list-style-type: none"> - przestrzeganie regulaminu szkoły (system nagród i kar) - apele szkolne - kształtowanie osobowości uczniów opartej na systemie wartości określonej w WIZJI ABSOLWENTA GIMNAZJUM 	<ul style="list-style-type: none"> - dyrektor szkoły - pedagog - wychowawczy klas - wszyscy nauczyciele

CEL 7: BUDOWANIE POCZUCIA BEZPIECZEŃSTWA W SZKOLE

<p>1. Zapobieganie agresji i przemocy</p>	<ul style="list-style-type: none">- dyskusja w klasach na temat agresji słownej i fizycznej- organizacja zajęć warsztatowych na temat radzenia sobie z przemocą i agresją- konsekwentne i systematyczne reagowanie na każdy przejaw agresji i przemocy- spotkania z pracownikami policji w celu ukazania odpowiedzialności uczniów za swoje czyny w świetle prawa- katechezy dotyczące dekalogu- bieżące informowanie rodziców o przejawach agresywnego zachowania dziecka- pogadanki dla rodziców na temat przyczyn i skutków agresji słownej i fizycznej- trening umiejętności negocjowania i rozwiązywania konfliktów uczeń – uczeń, uczeń – nauczyciel- rozwijanie zainteresowań uczniów poprzez koła zainteresowań oraz udział w akcjach charytatywnych	<ul style="list-style-type: none">- dyrektor szkoły- pedagog- wychowawczy klas- wszyscy nauczyciele
<p>2. Zapobieganie kradzieżom w szkole</p>	<ul style="list-style-type: none">- przestrzeganie uczniów przed przynoszeniem cennych przedmiotów do szkoły- w razie zaistnienia kradzieży natychmiastowe powiadomienie nauczyciela- pogadanki przeprowadzane przez pracowników policji na temat prawnych konsekwencji kradzieży	<ul style="list-style-type: none">- dyrektor szkoły- pedagog- wychowawczy klas- wszyscy nauczyciele
<p>3. Niwelowanie różnic w zakresie posiadanej wiedzy między poszczególnymi uczniami powodującymi konflikty</p>	<ul style="list-style-type: none">- stosowanie aktywnych metod nauczania z wykorzystaniem multimedialnych środków dydaktycznych- konsultacje dla uczniów, pomoc w lekcjach- określenie wymagań edukacyjnych z każdego przedmiotu- dostarczenie uczniom wiedzy, jak można się uczyć lepiej i efektywniej- diagnoza trudności ucznia- programy (może dodatkowe zajęcia) dla uczniów zdolnych (nie mamy takich programów) i uczniów mających problemy w nauce- motywowanie uczniów do pracy, dostrzeganie ich najmniejszych osiągnięć- rozmowy interwencyjne z nauczycielem	<ul style="list-style-type: none">- pedagog- wychowawczy klas- wszyscy nauczyciele

CEL 8: PRZEKAZYWANIE WIEDZY NA TEMAT ZAGROŻEŃ PŁYNĄCYCH Z NIEODPOWIEDNIEGO KORZYSTANIA Z MEDIÓW I UCZENIE KRYTYCZNEGO STOSUNKU DO MEDIÓW

<p>1. Uświadomienie uczniom negatywnych skutków nieodpowiedzialnego korzystania z komputera</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pogadanki na temat uzależnień od komputera - dyskusje o negatywnym wpływie gier i programów komputerowych ukazujących przemoc i agresję - uświadamianie uczniom zagrożeń płynących z sieci internetowej (rozmowy na czacie, wymiana adresów i telefonów z nieznanymi, spotkania w „realu”) 	<ul style="list-style-type: none"> - nauczyciel informatyki - pedagog - wszyscy nauczyciele
<p>2. Ostrzeżenie uczniów przed oglądaniem niewłaściwych programów TV</p>	<ul style="list-style-type: none"> - doskonalenie umiejętności selekcji oferowanych programów TV, np. poprzez pogadanki - przeprowadzanie ankiet na temat jakości i ilości oglądanych programów TV - uwrażliwienie na „upiększony” obraz świata kreowany przez reklamy TV 	<ul style="list-style-type: none"> - pedagog - wychowawcy klas - nauczyciel polonista
<p>3. Informowanie uczniów o skutkach czytania i oglądania niewłaściwej prasy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pogadanki na temat umiejętnego wyboru prasy, zgodnego z wiekiem i zainteresowaniami - zapoznanie uczniów z wartościowymi tytułami czasopism i zachęcanie do ich czytania - kształtowanie umiejętności selektywnego odbierania informacji zawartych w prasie, nieuleganie manipulacji umiejętnie korzystanie z porad i reklam prasowych 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy klas - nauczyciel polonista - pedagog

CEL 9: OCHRONA UCZNIÓW PRZED PSYCHOMANIPULACJAMI PŁYNĄCYMI ZE STRONY SEKT

<p>1. Uświadomienie uczniom istnienia sekt i zagrożeń płynących z</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pogadanki na temat metod pozyskiwania młodych ludzi do sekt - informowanie o objawach świadczących, że ktoś z otoczenia znajduje się pod wpływem sekty - uczenie umiejętności odmowy współpracy z sektą 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy klas - pedagog - nauczyciel wychowania do życia
---	---	--

przystąpienia do nich	<ul style="list-style-type: none"> - informowanie o możliwościach znalezienia pomocy w razie kontaktów z członkami sekty lub przynależności do niej - przeprowadzanie ankiet diagnozujących powyższy problem wśród gimnazjalistów 	w rodzinie
<p><i>CEL 10: PRZESTRZEGANIE UCZNIÓW PRZED WCZESNĄ INICJACJĄ SEKSUALNĄ</i> Zajęcia warsztatowe na „ Wychowaniu do życia w rodzinie”</p>		
<p><i>CEL 11: POMOC UCZNIOM ZNAJDUJĄCYM SIĘ W TRUDNEJ SYTUACJI MATERIALNEJ I SPOŁECZNEJ</i></p>		
1. Informowanie uczniów o możliwościach udzielenia im doraźnej pomocy w trudnych sytuacjach losowych	<ul style="list-style-type: none"> - pomoc materialna w postaci stypendium lub zasiłków jednorazowych - refundacja obiadów - zakup podręczników dla najbardziej potrzebujących - udostępnianie komputerów uczniom (np. w bibliotece) - pomoc najsłabszym uczniom w uzupełnianiu zaległości 	<ul style="list-style-type: none"> - dyrektor szkoły - wychowawcy klas - pedagog - wszyscy nauczyciele
2. Uwrażliwianie uczniów na ubóstwo i potrzeby drugiego człowieka i nauczanie aktywności w pomaganiu ubogim, słabym i niepełnosprawnym	<ul style="list-style-type: none"> - zbiórka żywności, odzieży, przyborów szkolnych, nakrętek na rzecz ubogich i niepełnosprawnych <ul style="list-style-type: none"> • udział w akcji „Góra Grosza” - pogadanki w klasach - spotkania integracyjne z osobami niepełnosprawnymi 	<ul style="list-style-type: none"> - pedagog - opiekun samorządu - wychowawca klasy

